

Сексуално общуване сред тинейджърите във виртуалното пространство

Весела Ченгелийска, специалист по детска психиатрия

Мозъкът на подрастващите

* Челен дял на мозъка:

- * Еволюционно най-новият дял, най-продължително развиващ се, приблизително до 25 г.в.
 - * Висшите корови функции
 - * Осъществява планиране
 - * Вземане на решение
 - * Морал. Ценности.

- * Способността за потискане на дадено поведение. Отлагане на удоволствията.
 - * Определяне на дългосрочни цели
 - * Моторни и екзекутивни функции
 - * Участва в емоционалната регулация
 - * Емпатия. Теория на ума.

При юношите е слабо развит: което води до промени в настроенята, слаба критичност, импулсивност, нестабилна ценностна система и Аз-концепция.

Мозъкът на подрастващите

* *Лимбична сиситема:*

- * *Бадемовидното тяло* (поведенческите модели при задоволство, страх и сексуално привличане)

- * *Хипокамн* (сформирането на дълготрайната памет и моделите на възприятие)

- * *Хипоталамус* (регулатор на ендокринната система).

- * *Таламус*- преработка и регулация на сетивна информация.

- * *Обонятелна система* и обонятелен път (хипотези за интуиция)

- * Другите структури от лимбичната система имат участие в паметовите процеси

Тя регулира автономната или ендокринната функция в отговор на емоционални стимули и също участва в затвърждаване на поведението. Импринтинг.

* *Мазолестото тяло:*

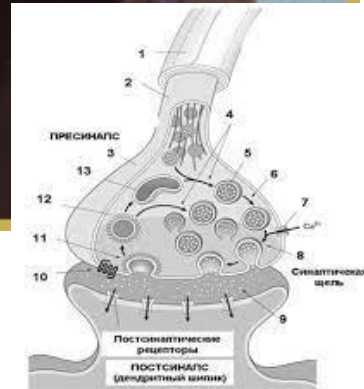
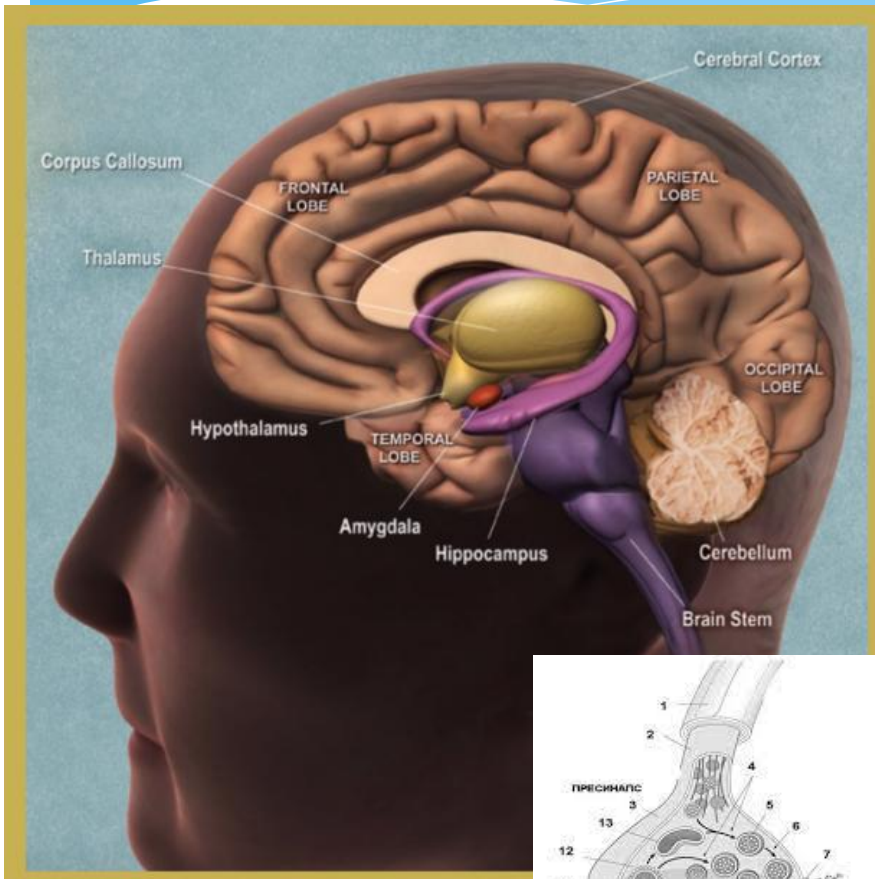
- * Предава информацията между двете полукълба. Затвърждава пътищата между различните зони.

Позволява достъп до пълен набор от аналитични и творчески стратегии.

Мозъкът на подрастващите

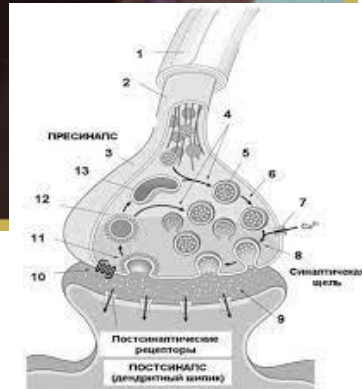
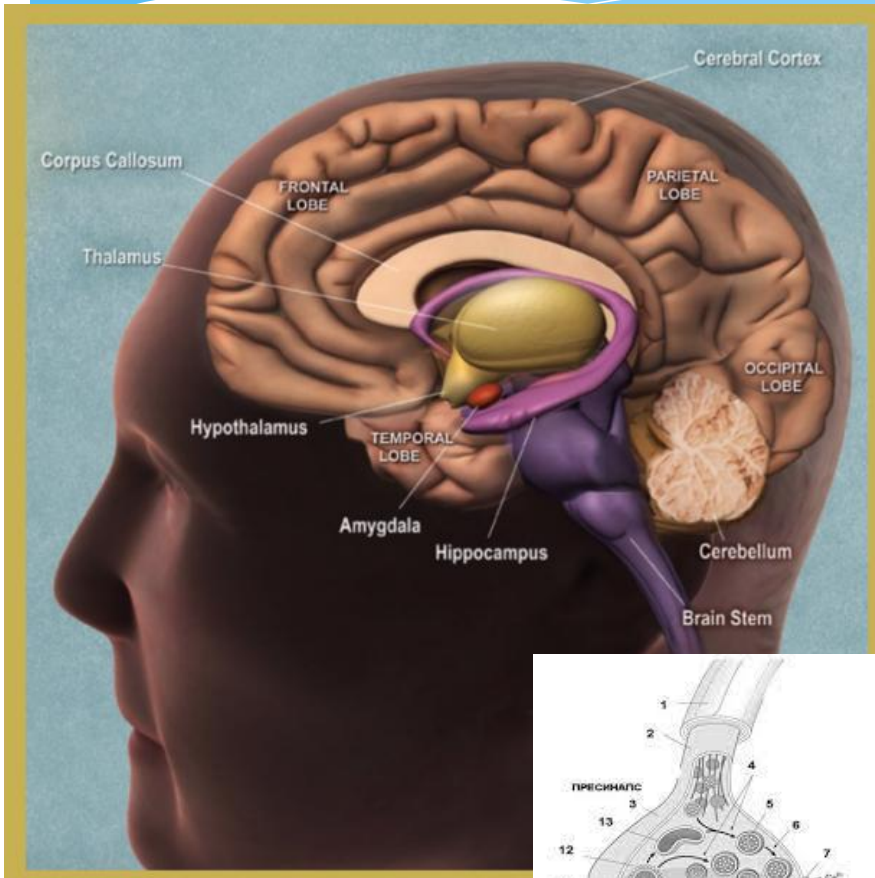
- * Тинейджър - преход от дете във възрастен, от контролиран в авторитет.
- * “identity shoppers”
- * *През юношеството се засилва процеса на миелинизацията и синаптогенезата: по-бърза скорост на обработка и по-голям обем на психичната информация.*
- * Увеличава се общият обем на мозъка.
- * *Заради недоразвит челен дял и липсата на достатъчен брой на синапси юношите не уменят да планират. Не добре овладените импулси, дефицитите в планирането и отлагането на възнаграждаването, води до склонността им към рисково поведение.*
- * Човешкият мозък се забавя с развитието си, заради интелекта и защото създаваме особено сложни социални взаимоотношения.

Система за възнаграждаване

- * **Системата за възнаграждаване с основните си кръга:**
 - Фронтно-мезолимбичен кръг (mPFC и Striatum отговор към стимули от околната среда). *Мотивация. Търсене на възнаграждение. Поемане на рискове.*
 - Затвърждаване на невронните когнитивни връзки между DLPFC и IPS в челен дял.
 - Мрежата по подразбиране (PCC, mPFC, Thalamus);

Система за възнаграждаване

- Юношите имат повече синаптични везикули т.е. отделят повече Допамин, имат и повече рецептори за захващането му.
- Поради тази причина тинейджърите реагират по-бързо и по-бурно.
- Прекомерно D => нисък S (чувството за пресищане).
- Най-доминиращите стимули: най-базовият - сексуалният нагон, храна, социални интеракции и др. Наркотиците.

Системата на възнаграждаване на мозъка и Генерациите

- *Милениълите* са най-ранните потребители на социалните медии.
- Предходните поколения са наблягали на прагматично и практичното с цел *базово оцеляване* - в обучението се е наблягало на естествените науки: математика, четене, писане и т.н. понастоящем са по-значими *социалните* науки, политиката, информатика и технологии.
- Възникващи проблеми: безопасност, лично пространство, зависимост и рисково поведение. Глобализация.

Системата на възнаграждение на мозъка и Генерациите

* Милениъли и Генерация Z:

Все ПО-

- Образовани с академични постижения, по-развити, с по-силно чувство за обществена отговорност, по-рефлексивни, по-самоуверени и оптимистични, с повече жажда за промени.
- В съвременното се набляга на самочувствието и креативността.
- Повече пътувания. По-добри условия за живот и по-високи стандарти. Заобиколени от повече стимули - сензорно богати.

... И все ПО-

по-нетърпеливи, за да получат желаното,

с повече дефицити на етика на работа и влагане на усърдие

Повече демонстрират изчерпващо се внимание и все повече са склонни да скучаят...

И имат нужда от все- повече и повече Допамин...

Сексуално общуване сред тинейджърите във виртуалното пространство и формирането на личността им

* Розенберг(1979г.): постулира, че индивидите развиват свое собствено чувство за Аз- концепция по 4 начина: отразеното познание; социално сравняване; самовъзприятие; психологична центрираност; себепознание;

* *Социално сравняване:* хората го правят, за да преценят собствените си качества и способности, да определят собствената си идентичност и границите си. Индивидите проактивно търсят потвърждение от останалите, за да потвърдят тяхното чувство за себе си. В негативен аспект води до чувства като завист, вина, неадекватност, недоверие, ревност и неодобрение от външни групи. Оказва влияние върху *самочувствието* и *благополучието*. Публично линчуване и унижение в интернет и персистиране на наличната информация публично. По- уязвими са тези юноши с по- ниско самочувствие

* Постоянно взаимодействие актуално и идеално АЗ. При тинейджърите е в процес на оформление.

* В съвременното идентичността на тинейджърите се формулира през дигиталния свят:

- Интернет указва постоянен натиск за постоянна иновация на Аз-презентацията;

- Експериментират с нов модел на поведение и различни форми на символна консумация(показване на статут и престиж чрез притежание на вещи, външност и др. с цел одобрение и харесване). TikTok.

- Формите на медийното воайорство: кликания и лайкове- форма на дистанционно наблюдение и социално сравняване с хора със сходни социални цели и ценности.

- Под въздействие на Дигиталния свят възприемаме света не толкова с всичките си сетива, а предимно *чрез визуална свръхстимулация, по- бърз достъп до информация, в необятен обем, който се сбива чрез образи и символика*. Такъв тип стимулация и оказваща влияние за компулсивност и пристрастяване е *Порнографията*. Обичайно младежите имат първи достъп и сексуален опит във виртуалното пространство и придобиват изкривена представа за секса, джендър стереотипите, насилието. Придобиват представа за секса не толкова чрез копнежа, стремеж към близост, постепенно изграждане на топли взаимоотношения, а чрез визуални, атрактивни, идеализирани и нереални образи и действие според порно- ценностите. Този аспект на съвременната култура и ценности подтиква незрелите експериментатори, търсещи приемане и одобрение, да се поставят в рискови ситуации- експозиция на голото си тяло или части от него, онлайн мастурбация. В реалността не изграждат необходимите социо-комуникативни умения за интеракция с обекта на сексуално желание, има подчертани дефицити в изграждане на романтично-еротичните взаимоотношения, увеличаване на сексуалните дисфункции и неспособност за доставяне на емоционално и физическо удоволствие и удовлетворяване.

Воайорство. Екхибиционизъм.

Тинейджърско любопитство или парафилия?

Интересът да се наблюдават други хора, които извършват полов акт само по себе си не е патология, а болестното е в повторемостта с цел възбуда и мастурбация без чуждото знание и съгласие.

- * **Воайорство:** набелязват се тенденции от юношеската възраст, по-често при мъже. Постигане на сексуална възбуда при тайно наблюдение на друг човек/хора, който е гол или извършва полов акт, придружено от еротична възбуда и мастурбация.
- * Поставяне на записващи устройства в чужди спални, баня, тоалетна. Наблюдение с бинокли.
- * **Екхибиционизъм:** подтик, фантазия или акт на показване на гениталиите на хора, които не са съгласни, особено на непознати. Когато бъдат забелязани, извършват мастурбация. Начало 13-23г.в.
- * По-често у мъже. Стриптийзъорки.

Воайорство. Екхибицинизъм.

- * Гледане от безопасно разстояние. Виновно удоволствие. Садомазохизъм. Създава се чувство за мощ, контрол над субектите, чувство за превъзходство.
- * Множество лица със сексуални посегателства започват с воайорство през юношеството.
- * Коморбидност с личностови разстройства(предимно избягващо, зависимо, диссоциално), депресия, разстройства от тревожно- фобийния спектър, злоупотреба/зависимост с алкохол, ОКР.

Виртуални воайоство и ексхибицинизъм. Медийно воайорство.

* *Медийно воайорство, Calvert, 2004:* „Консумацията от разкриването на образи и информация за явно реалния и небезопасен живот на другите, по- често не с цел развлечение и любопитство, а за сметка на личното пространство и сведения чрез посредством силата на масовата медия и интернет“

* *Основни характеристики:*

1. Показване на много лична информация, която е непристойна и е достигнала социално достойние.
2. Тази информация е реална и незащитена, разкриваща непристойни, спонтанни дейности, вкл. неподозиращи и нежелани субекти.
3. Нарушаване на личното пространство, от малко отстояние и е без интеракция между воайора и субекта.
4. Имайки предвид, че е девиация- удоволствието е едностранно.

* *Медиен ексхибицинизъм:*

Постоянния показ на преекспонирана сексуалност, привлекателност, голо тяло или части от него, компулсивното броене на лайкове на изображенията, демонстриране на социален статус чрез материални придобивки(коли, телефони, дрехи, имущество и т.н.).

Благодаря за вниманието!

Източници:

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20658815/>

<https://academic.oup.com/jsm/article/19/3/421/6961215>

https://www.researchgate.net/profile/Nurazah-Ismail/publication/362385158_Anxiety-Depression_Psychopathology_Of_A_Patient_With_Voyeurism_Major_Depression_And_Premature_Ejaculation/links/62e734829d410c5ff3795754/Anxiety-Depression-Psychopathology-Of-A-Patient-With-Voyeurism-Major-Depression-And-Premature-Ejaculation.pdf

<file:///C:/Users/Vesela/Downloads/adolescents-01-00009.pdf>

<https://newcirclemagazine.com/helping-interventions/teenagers-digital-sexual-behavior-and-the-teams-approach/>

https://www.researchgate.net/publication/344922650_The_Internet_and_Adolescent_Sexual_Identity

<https://www.rosenfluh.ch/gynaekologie-2024-02/influences-of-social-media-on-sexual-behavior-in-adolescents>

<https://pure.royalholloway.ac.uk/ws/files/29981366/2018dosterlphd.pdf>

<https://www.frontiersin.org/journals/human-neuroscience/articles/10.3389/neuro.09.006.2010/full>

<https://ourteenbrains.com/blogs/the-teenage-brain-neuroanatomy-2/>

<https://www.flickr.com/photos/knowablemag/53073509164>

<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0963721413478416>

<https://www.hpbrain.org/post/brain-s-reward-system>

<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/26318318231153984>

<https://raisingchildren.net.au/autism/development/sexual-development/problematic-harmful-sexual-behaviour-autistic-children-teens>